

แนวทางการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma
Good Local Teachers' Characteristics Development Guideline with Six Sigma

กฤษฎี ยืนสุข*

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริ ถีอาสนา**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ กันหลง***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่นโดยกระบวนการ Six Sigma ที่เหมาะสมกับบริบท มี 3 ระยะ คือ 1) ศึกษากรอบสาระของลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น 2) กำหนดแนวทางและคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่นโดยกระบวนการ Six Sigma และ 3) ยืนยันแนวทางและประเมินคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่นโดยกระบวนการ Six Sigma โดยได้ข้อมูลจากผู้ผลิต ผู้ใช้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและนักศึกษาในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก 18 คน จากการสำรวจ 50 คน คณะทำงาน 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน

ผลการวิจัย ระยะที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis and Synthesis) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews) และการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) ได้กรอบสาระของลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านความสามารถ และ 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ระยะที่ 2 ผู้วิจัยและกลุ่มคณะทำงาน (Workshop) ใช้กระบวนการ Six Sigma ประกอบด้วย กำหนดกรอบ ยืนยันกรอบ กำหนดประเด็นเพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น แปลงลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น (ประเด็นย่อย) ให้อยู่ในรูปตัวชี้วัด (18 ตัวชี้วัด) และร่างคู่มือพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น ระยะที่ 3 ยืนยันแนวทางและประเมินคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 7 ท่าน พบว่าแนวทางการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่นโดยกระบวนการ Six Sigma ทั้ง 18 ตัวชี้วัด มีความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ร้อยละ 95.24, 94.44, 96.03 และ 98.43 ตามลำดับ อีกทั้งผลการประเมินคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่นโดยกระบวนการ Six Sigma มีความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ร้อยละ 88.00, 88.14, 91.71 และ 92.86 ตามลำดับ

ABSTRACT

The research objectives were to identify good local teachers' characteristics development guideline by six sigma suitable to the local context and to create the handbook on this guideline. The research's 3 phases were: 1) studying of framework for good local teachers' characteristics, 2) determining guideline and handbook for characteristics development with Six Sigma, and 3) verifying and evaluating development guideline and handbook with Six Sigma. The research data came from teacher producers, users, stakeholders and teacher students in the Northeastern areas – 18 for in-depth interview, 50 for survey study, 5 for working group, and 7 for experts.

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, กระบวนการ Six Sigma

* ครุศาสตร์ดุขบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตร์ดุขบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

*** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตร์ดุขบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

The research results are the following.

Phase 1 of documentary analysis and synthesis, in-depth interview, and survey study, the outputs are 3-dimensional local teachers' characteristics 1) knowledge, 2) capacity, and 3) morality and ethics. Phase 2 of working group's framework determining, verifying, and defining points for the guideline, the outputs are 18 indicators and guideline draft. Phase 3 of verifying and evaluating the guideline by 7 experts, the output are the development guideline comprising 18 indicators is with propriety, accuracy, feasibility, and utility (95.24%, 94.44%, 86.03% and 98.43%). The handbook evaluation results with propriety, accuracy, feasibility, and utility (88.00%, 88.14%, 91.71% and 92.86%).

Keyword : Development Guideline, Six Sigma.

ภูมิหลัง

เพื่อความเป็นศิริมงคลของวิจัยนี้ ผู้วิจัยขออันเชิญพระบรมราชาวาท ที่ประทานให้แก่บัณฑิต ที่จบการศึกษา ในวาระต่างๆ โดยมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้รวบรวม อาทิ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, หน้า 10-100) ดังพระบรมราชาวาท ที่เกี่ยวกับการศึกษาในด้านต่างๆ อาทิ

ความสำคัญของการศึกษา

“...งานด้านการศึกษาเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญและความเสื่อมของชาติ นั้น ขึ้นอยู่กับการศึกษาของชาติเป็นข้อใหญ่ ตามข้อเท็จจริงที่ทราบกันดีแล้ว รัยะนี้บ้านเมืองของเรามีพลเมืองเพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็ว ทั้งมีสัญญาณบางอย่างเกิดขึ้น ด้วยว่าพลเมืองของเราบางส่วนเสื่อมทรามลงไปในความประพฤติ และจิตใจ ซึ่งเป็นอาการที่น่าวิตก ถ้าหากยังคงเป็นอยู่ต่อไป เราอาจจะเอาตัวไม่รอด ปรากฏการณ์เช่นนี้ นอกจากเหตุอื่นแล้ว ต้องมีเหตุมาจากการจัดการศึกษาด้วยอย่างแน่นอน เราต้องจัดงานด้านการศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น...” (พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 12 ธันวาคม 2512)

จากพระบรมราชาวาท ที่อันเชิญมานี้ แสดงให้เห็นว่าพระองค์ท่านได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการศึกษาเป็นอย่างมาก แต่การจะทำให้การศึกษาให้เข้มแข็งได้นั้น จะต้องร่วมมือกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกๆ ภาคส่วน โดยเฉพาะพินเพื่อที่สำคัญอย่างยิ่ง นั่นก็คือ “ครู” เพราะครู ถ่ายทอดทั้งความรู้ทั้งในตำราและนอกตำราเรียน เป็นแบบอย่างที่ดี ผู้วิจัยจึงขออันเชิญ พระบรมราชาวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงเน้นย้ำเรื่อง ความสำคัญของครู ดังพระบรมราชาวาทที่ว่า

ความสำคัญของครู

“...ประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นสำคัญ ผลการศึกษาอบรมในวันนี้จะเป็นเครื่องกำหนดของชาติในวันข้างหน้า ท่านทั้งหลายจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องนี้ เพราะฉะนั้น เมื่อท่านออกไปเป็นครู ท่านต้องพยายามทำหน้าที่ของท่านให้สำเร็จโดยสมบูรณ์...” (พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2 ธันวาคม 2508)

“...งานครูนั้นจัดเป็นงานสำคัญ เพราะเท่ากับเป็นการสร้างคนให้เป็นคนโดยสมบูรณ์ เยาวชนในปัจจุบัน เป็นเยาวชนที่อุดมไปด้วยพลังกายพลังใจ และพลังอยากรู้อยากเห็นอยากเปลี่ยนแปลง หากเขาได้รับการอบรม ก่อหลอมเกล้าที่ถูกต้อง เขาเหล่านั้นจะเป็นกำลังสำคัญของบ้านเมือง ส่งเสริมให้ประเทศชาติรุ่งเรืองและมั่งคั่งยิ่ง...” (พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 13 พฤศจิกายน 2516)

จากพระบรมราโชวาท ที่อันเชิญมานี้ ผู้จัดทำวิจัยขอสรุปถึงความสำคัญของ ครู ว่า ครูเปรียบเสมือนแม่พิมพ์ ถ้าแม่พิมพ์ดีงานที่ออกมาก็มีคุณภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสร้างครูที่มีคุณภาพ ตระหนักในหน้าที่ ที่สำคัญนี้งานครูจึงเป็นงานที่หนักมากเพราะการเป็นครูไม่มีเวลาในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน สอนทั้งวิชาความรู้และสอนวิชาความเป็นคนให้กับลูกศิษย์ เมื่องานของครูมีมาก ตัวครูเองจำเป็นจะต้องเป็นครู ที่ดีทั้งด้านความรู้และต้องมีคุณธรรมจริยธรรมที่ครบถ้วนด้วย ดังพระบรมราโชวาท ที่ให้ไว้เกี่ยวกับลักษณะที่ดีของครู โดยตรัสว่า

ปัญหาทางการศึกษา

ในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก เพราะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเทคโนโลยี แต่การจัดการศึกษาของไทยยังไม่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงจึงส่งผลให้เกิดปัญหาในหลายๆ โดยมีนักคิดและนักการศึกษาทั้งชาวไทยและต่างประเทศ อาทิเช่น พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) อ้างถึงใน (รุ่ง แก้วแดง, 2544, หน้า 31-37) อธิบายว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาทางการศึกษา ดังนี้

- 1) การศึกษาสมัยใหม่ได้แยกนักเรียนออกจากชุมชนหรือท้องถิ่นของตนเอง
- 2) การศึกษาดึงคนจากชนบทเข้าเมือง
- 3) ปัญหาความไม่เสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา
- 4) ปัญหาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับการศึกษา
- 5) ความเสื่อมโทรมของสถาบันครู
- 6) ความเสื่อมโทรมทางคุณธรรมจริยธรรม
- 7) ไม่มีจุดหมายการศึกษาอย่างชัดเจน
- 5) ระบบการศึกษาเชื่อมโยงประเภทต่างๆ เข้าด้วยกัน

จากที่ได้กล่าวถึงปัญหาของการศึกษา นักการศึกษาหลายๆ ได้ลงความเห็นเป็นแนวทางเดียวกันว่า ปัญหาหนึ่งที่สำคัญมากคือ ระบบการศึกษาที่ไม่เน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และปัญหาที่เกิดจากครู ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาลักษณะของความเป็นครูที่ดี โดยเฉพาะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยอาจปรับใช้นวัตกรรมทางการบริหารจัดการการศึกษาเข้ามาแก้ปัญหานี้ อาทิ Six Sigma, Balanced Scorecard (BSC), Total Quality Management (TQM) เป็นต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะปรับใช้ กระบวนการ Six Sigma จึงขอเสนอ หลักทฤษฎีของการบริหารพอสังเขป ดังนี้

Six Sigma

Six Sigma เป็นกระบวนการปรับปรุงคุณภาพของการผลิต การบริหาร การบริการตลอดจนพัฒนาบุคลากร ปัจจุบันได้มีการนำแนวคิดของกระบวนการ Six Sigma ไปปรับใช้ในหลายๆ หน่วยงาน อาทิ ด้านการโรงแรม โรงพยาบาล หรือแม้กระทั่งด้านการศึกษา ซึ่งมีกระบวนการปรับปรุงคุณภาพ 5 ขั้นตอน คือ D : Define Phase, M : Measure Phase, A : Analyze Phase, I : Improve Phase และ C : Control Phase (โกศล ดีสิงห์ธรรม. 2547; ศิริ ถิอาสนา. 2557) พร้อมกันนี้ Alejandro J. Rojas (2008) ที่ได้ทำการวิจัย โดยนำหลักการของกระบวนการ Six Sigma มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทำให้เกิดการเรียนอย่างยั่งยืนของเด็กนักเรียนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยกระบวนการ Six Sigma จะทำให้ทราบความต้องการของนักเรียนมากที่สุด โดยมีขั้นตอนการพัฒนาคือ

- 1) Define Performance Goals 2) Measure Current Performance 3) Analyze Data 4) Improve Processes 5) Control

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการนำกระบวนการ Six Sigma เข้ามาพัฒนาครู ให้มีลักษณะของความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยสุดท้ายแล้วจะได้ แนวทางและคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่นโดยกระบวนการ Six Sigma ที่เหมาะสมกับบริบท โดยการวิจัยเริ่มต้นจาก การศึกษากรอบสาระของลักษณะความเป็นครู

ที่ดีของท้องถิ่น กำหนดแนวทางและร่างคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่นโดยกระบวนการ Six Sigma ขั้นตอนที่สุดท้ายคือยืนยันแนวทางและประเมินคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma

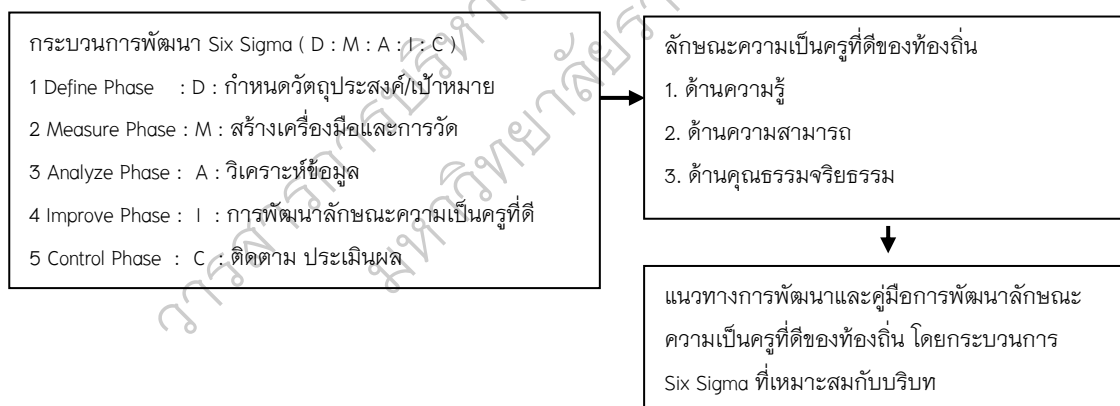
คำถามการวิจัย

1. กรอบสาระของลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น มีอะไรบ้าง
2. แนวทางการพัฒนาและร่างคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma เป็นอย่างไร
3. ผลการยืนยันแนวทางและประเมินคู่มือการพัฒนาแนวทางลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากรอบสาระของลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น
2. เพื่อกำหนดแนวทางและร่างคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma
3. เพื่อยืนยันแนวทางและประเมินคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษากรอบสาระของลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น

1.1 ศึกษากรอบสาระของลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ทำการ วิเคราะห์ และสังเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis and Synthesis) เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือ

1.2 เก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview form) และแบบสอบถาม (Questionnaire) และวิเคราะห์ข้อมูล

1.3 กำหนดกรอบสาระลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น

ระยะที่ 2 กำหนดแนวทางและร่างคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma โดย การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) โดยกลุ่มคณะทำงาน (Workshop) 5 คน มีวัตถุประสงค์อยู่ 2 ประเด็น คือ 1) กำหนดแนวทางการพัฒนา ลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma 2) ร่างคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma

ระยะที่ 3 ยืนยันแนวทางและประเมินคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma มีจุดมุ่งหมาย คือ ยืนยันแนวทางและประเมินคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ศึกษากรอบสาระของลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น

1 สัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม (ผู้ผลิต-ผู้ใช้-ผู้มีส่วนได้เสีย-นักศึกษา) รวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด จำนวน 18 คน

2. ศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม (ผู้ผลิต-ผู้ใช้-ผู้มีส่วนได้เสีย-นักศึกษา) รวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด จำนวน 50 คน

ระยะที่ 2 กำหนดแนวทางและร่างคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma ประกอบด้วย กลุ่มคณะทำงาน (Workshop) จำนวน 5 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง

ระยะที่ 3 ยืนยันแนวทางและประเมินคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma) โดย กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview form)
2. แบบสอบถาม (Questionnaire)
3. แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)
4. แบบยืนยันแนวทางการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดย กระบวนการ Six Sigma
5. แบบประเมินคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดย กระบวนการ Six Sigma

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ 2. ค่าเฉลี่ย 3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4. Content Analysis

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษา กรอบสาระของลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น (ระยะที่1)

การดำเนินการวิจัยใน ระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษากรอบสาระของลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis and Synthesis) 2) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews) และการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) 3) กำหนดกรอบสาระ ของลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น ซึ่งผลการดำเนินงานวิจัยใน ระยะที่ 1 ได้กรอบสาระลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้ มี 5 องค์ประกอบย่อย

- 1.1 รู้ถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน ในแขนงต่างๆ ที่จะสามารถนำมาเป็นส่วนหนึ่งของ การเรียนการสอน
- 1.2 รู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการ โดยยึดวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นเป็นฐาน
- 1.3 รู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการ โดยยึดวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นเป็นฐาน
- 1.4 รู้ถึงวิธีการในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อาทิ จากอินเทอร์เน็ต มาประยุกต์ใช้กับการเรียน การสอน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยั่งยืน
- 1.5 รู้เกี่ยวกับ ประเพณี วัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น

2. ด้านความสามารถ มี 5 องค์ประกอบย่อย

- 2.1 สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและเชียวปราชญ์ชาวบ้าน ในแขนงต่างๆ มาเป็นส่วนหนึ่งของ การเรียนการสอน
- 2.2 สามารถจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการ โดยยึดวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นเป็นฐาน
- 2.3 สามารถวัดผลการเรียนการสอนที่เหมาะสม โดยสอดคล้องกับ วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ตามสภาพจริง
- 2.4 สามารถนำความรู้ใหม่ๆ อาทิ จากอินเทอร์เน็ต มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน ทำให้เกิด การเรียนรู้ที่หลากหลายและยั่งยืน
- 2.5 สามารถ เข้าร่วมกิจกรรม พิธีกรรม ติดต่อ สัมพันธ์ เยี่ยมเยียนกับคนในท้องถิ่น ได้เป็น อย่างดี

3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม มี 5 องค์ประกอบย่อย

- 3.1 ศรัทธาและรักในความเป็นครูที่ดี ของท้องถิ่น
- 3.2 อดทน ต่อสภาพปัญหา สังคม วัฒนธรรม ที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน
- 3.3 เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ ประรณาดีและเสียสละต่อนักเรียน ผู้ปกครองและคนในท้องถิ่น
- 3.4 คิดและแก้ปัญหาของนักเรียนและผู้ปกครองอย่างสร้างสรรค์
- 3.5 วางตัวเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

ผลการศึกษา การกำหนดแนวทางและร่างคู่มือการพัฒนาสัญลักษณ์ความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma (ระยะที่ 2)

การศึกษาในระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและคู่มือการพัฒนาสัญลักษณ์ ความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma โดยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น จากระยะที่ 1 และได้ดำเนินการ ในระยะที่ 2 คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อ 1) กำหนดแนวทางการพัฒนาสัญลักษณ์ความเป็นครูที่ดี ของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma 2) ร่างคู่มือการพัฒนาสัญลักษณ์ความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma

1. ผลการกำหนดแนวทางการพัฒนาสัญลักษณ์ความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma ดังนี้

- 1.1 การยืนยันกรอบสาระลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น
- 1.2 การกำหนดประเด็นสำหรับพิจารณา
- 1.3 การแปลงประเด็นที่ได้ให้อยู่ในรูปตัวชีวิต (18 ตัวชีวิต)

- 1.4 การจัดทำรายละเอียดของตัวชี้วัดตามกระบวนการ Six Sigma
2. ผลการร่างคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma

ประกอบด้วย

- 2.1 ชื่อเรื่อง
- 2.2 คำนำ
- 2.3 สารบัญ
- 2.4 บทที่ 1 ภูมิหลัง
- 2.5 บทที่ 2 ข้อมื่อนำการใช้คู่มือ
- 2.6 บทที่ 3 แนวทางการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma
- 2.7 บทที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล
- 2.8 บรรณานุกรม

ผลการศึกษา การยืนยันแนวทางและประเมินคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma (ระยะที่ 3)

การดำเนินการวิจัยใน ระยะที่ 3 มีจุดมุ่งหมาย 2 ประเด็น คือ

- 1.1 ยืนยันแนวทางการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma
- 2.2 ประเมินคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma

ผลการวิจัย ปรากฏดังนี้

ยืนยันแนวทางการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma

มีความเหมาะสม (Propriety) โดยมีค่าเฉลี่ย = 95.24

มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ (Accuracy) โดยมีค่าเฉลี่ย = 94.44

มีความเป็นไปได้ (Feasibility) โดยมีค่าเฉลี่ย = 96.03

มีประโยชน์ (Utility) โดยมีค่าเฉลี่ย = 98.43

ประเมินคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma

มีความเหมาะสม (Propriety) โดยมีค่าเฉลี่ย = 88.00

มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ (Accuracy) โดยมีค่าเฉลี่ย = 88.14

มีความเป็นไปได้ (Feasibility) โดยมีค่าเฉลี่ย = 91.71

มีประโยชน์ (Utility) โดยมีค่าเฉลี่ย = 92.86

ผู้วิจัยขอสรุปผลการทดลอง ดังนี้ แนวทางและคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma มีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma มีประเด็นต่างๆ ที่สำคัญ ดังนี้

1. ผลการศึกษา กรอบสาระของลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น (ระยะที่ 1) ทำการศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis and Synthesis) จากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ เอกสาร ตำรา งานวิจัย และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับลักษณะความเป็นครูที่ดี สรุปความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่นมี 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านความรู้ คือมีความรู้ที่แตกฉาน ในวิชาที่ตัวเองสอน ตลอดจนวิชาในแขนงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัน มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของแต่ละวิชา มีการเตรียมความพร้อม ทั้งความรู้ สื่อการสอน วิธีการสอน ซึ่งสอดคล้อง เกษม วัฒนชัย (2546, หน้า 3-12) ที่กล่าวว่า ครูจะต้องมี หลักวิชาการ คือ มีความรู้แจ้งในรายวิชา ที่ตัวเองรับผิดชอบ ตลอดจนยังสอดคล้องกับ นางลักษณ วิรัชชัยและคณะ (2550, หน้า 91-111) ความเป็นครูที่ดีใน พระสัมมาสัมมาพุทธเจ้า 9 ประการ คือ ประการแรก ทรงเรียนรู้สิ่งที่จะสอน และวิธีการสอนด้วยพระองค์เอง และประการที่เจ็ดทรงสอนเฉพาะสิ่งที่จำเป็นประโยชน์ เป็นหนึ่งเดียว และรู้แจ้ง

1.2 ด้านความสามารถ คือต้องมีการเตรียมการสอนที่ มีวิธีการสอนและอธิบายหลากหลายๆ อาทิ มีสื่อการสอน กิจกรรมกลุ่ม การทดลอง การออกไปสัมผัสกับสถานที่จริง ตลอดจนครูจะต้องมีความเป็นกันเอง เพื่อที่จะให้การถ่ายทอดความรู้เป็นไปในทางที่ดี สอดคล้องกับ ธวัชชินี โรจนาวี (2544, ออนไลน์) ที่กล่าวถึง ลักษณะ ของครูแห่งชาติ ประกอบด้วย 11 ลักษณะ อาทิ ครูแห่งชาติมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ สร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมืออันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตลอดจนมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พร้อมกันนี้ยังสอดคล้องกับ เกษม วัฒนชัย (2546, หน้า 3-12) กล่าว ว่าบทบาทหน้าที่ในการเป็นครู จะต้องมี ความสามารถในการนำวิชาที่ตนได้รับผิดชอบโดยตรงและวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการเพื่อจัดการเรียนการสอน

1.3 ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือความรักความศรัทธาในวิชาชีพครู อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ชูดา จิตรพิทักษ์ (2542, หน้า 9-29) คุณธรรมที่มีความจำเป็นสำหรับครู-อาจารย์ ที่กล่าว ว่า ความยุติธรรม คือการมีใจ เป็นกลางไม่ลำเอียง มีความซื่อสัตย์สุจริต คือความจริงใจและบริสุทธิ์ใจ ไม่ทำแบบหน้าไหว้หลังหลอก มีความสำนึก ในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเมตตา กรุณา ความเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ตลอดจนมีอุดมการณ์ ในชีวิตและวิชาชีพ

2. ผลการศึกษา พัฒนาแนวทางและคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma (ระยะที่ 2)

การศึกษาในระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์ อยู่ 2 ประเด็น คือ 1) กำหนดแนวทางการพัฒนาลักษณะ ความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma 2) ร่างคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma โดยกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

ผลการวิจัย ในขั้นกำหนดแนวทางการพัฒนา ลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนา สอดคล้องกับ รุจิร ภูสาระ (2546, หน้า 180-184) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนา ซึ่งเรียงลำดับตามหัวข้อ ต่อไปนี้

- วิสัยทัศน์
- ภารกิจ เป้าหมาย/จุดหมาย
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ของนักเรียน) รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
- กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- การจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้
- การวัดและประเมินผล

ผลการร่างคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma มีองค์ประกอบ สอดคล้องกับ สามารท ประจวบวรรณ (2545) ที่จัดทำคู่มือครูในโรงเรียนทหารช่าง วิชาการอ่านแผนที่ หลักสูตรชั้นนายร้อย ของโรงเรียนทหารช่าง กรมทหารช่าง มีองค์ประกอบของคู่มือ ดังนี้

- คำแนะนำในการใช้คู่มือ
- แผนการสอนรายบท

- หนังสืออ้างอิง
- ภาคผนวก

3. ผลการศึกษา การยืนยันแนวทางและคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma (ระยะที่ 3)

ผลการยืนยันแนวทางและคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma โดยผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏว่าคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma มีความเหมาะสม (Propriety) มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ (Accuracy) และความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับธนุ วงษ์จินดา (2556, หน้า 229) ซึ่งพบว่า ผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เฉพาะภาพรวมการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ผลปรากฏว่า มีความเหมาะสม (Propriety) มีความสอดคล้อง (Congruity) และความเป็นประโยชน์ (Utility) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความเป็นไปได้ (Feasibility) อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma ได้ข้อเสนอแนะ 2 ประการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำกระบวนการ Six Sigma ไปใช้ในการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีในด้านต่างๆ ของนักศึกษาวิชาชีพครู ของสถาบันต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรนำคู่มือการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น โดยกระบวนการ Six Sigma ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูการพัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น ว่าสามารถพัฒนา ลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น ได้มากน้อยเพียงไร

2.2 ควรพัฒนาตัวชี้วัดให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ที่พัฒนาลักษณะความเป็นครูที่ดีของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

เกษม วัฒนชัย.(2556). “การปฏิรูปการศึกษาและแนวทางการพัฒนาความเป็นครูที่มีคุณภาพ,”

กรกฎาคม – ธันวาคม 2556. 7(13) : 3-12, วารสาร มจร. วิชาการ.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *จอมปราชญ์นักการศึกษา: สังเคราะห์ วิเคราะห์ และประยุกต์ แนวพระราชดำริสด*
ด้านการศึกษาและพัฒนาคน. 10-100. กรุงเทพฯ : ชัดเชส มีเดีย.

โกศล ดีศีลธรรม. (2546). “แนวคิด Six Sigma กับเส้นทางความสำเร็จของธุรกิจ.” มีนาคม. 2546. 20(221)
: 151-157, เทคนิคเครื่องกล ไฟฟ้าอุตสาหกรรม.

_____. (2547). “บทบาท Six Sigma กับการพัฒนาองค์กร.” ธันวาคม, 2547. 21(243) : 128-136,
เทคนิคเครื่องกลไฟฟ้า อุตสาหกรรม.

- ชุตินา สัจจามันท์. “ความเป็นครูสถิตในหทัยพระองค์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.”
 มกราคม-เมษายน 2542. 12(1) : 5-16, วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ดิเรก พรสีมา. (2552). *ครูกับความเป็นวิชาชีพครูชั้นสูง*. บทความการศึกษา. สืบค้นเมื่อ
 2 สิงหาคม 2558. แหล่งที่มา: <https://www.learners.in.th/posts/396076>.
- ธนุ วงษ์จินดา. (2556). *ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2*. วิทยานิพนธ์
 ค.ด. (การบริหารจัดการการศึกษา) มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธวชนิ โจรนาท. (2544). *เส้นทางการเป็นครูแห่งชาติ : การวิจัยพหุกรณีศึกษา*. วิทยานิพนธ์
 มหาบัณฑิต. ครุศาสตร์ (วิจัยการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 8-7-2556.
 แหล่งที่มา: <http://www.thaithesis.org/detail.php?id=1082544000618>.
- นงลักษณ์ วิรัชชัยและคณะ. “ความเป็นครูและธรรมมิกมหาราชในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว :
 การวิเคราะห์คุณธรรมเบื้องหลังพระราชกรณียกิจ.” มกราคม – เมษายน 2550. 20(1) : 91-111,
 วารสารวิธีวิทยาการวิจัย.
- ประเวศ วะสี. (2536) *การศึกษาของชาติ กับภูมิปัญญาท้องถิ่น*. ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท,
 กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง กรุ๊ป.
- รุจิร ภูสาระ. (2546). *การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บூค พอยท์.
- รุ่ง แก้วแดง.(2544). “วิกฤติทางการศึกษาของไทย.” 6(31) : 31-37 ; 2544.วารสารวิชาการ วิทยาลัยภาคกลาง.
- ศิริ ถิอาสนา. (2557). *เทคนิคการจัดการคุณภาพแนวใหม่: แนวคิด หลักการสู่การบริหารจัดการคุณภาพ
 ทางการศึกษา Benchmarking, Balanced Scorecard and Lean Six sigma*. มหาสารคาม : โรงพิมพ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สามารถ ประสูวรรณ์. (2545). *การพัฒนาคู่มือครูในโรงเรียนช่าง*. สารนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิตสาขาบริหาร
 การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2549). *การประเมินอภิมาน: วิธีวิทยาและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์เครือข่าย สมศ.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- Alejandro J. Rojas. (2008). *Sustaining Student Achievements: Six Sigma Strategies And Successful Urban School
 District Superintendents*. Faculty of The Rossier School of Education University of Southern California.